

Одеський національний медичний університет

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З ВСЕУКРАЇНСЬКОЮ УЧАСТЮ,
присвячена 65-річчю
від дня заснування стоматологічного
факультету ОНМедУ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СТОМАТОЛОГІЇ

19 вересня 2023 року
Тези доповідей

Одеський національний медичний університет

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ З
ВСЕУКРАЇНСЬКОЮ УЧАСТЮ,
присвячена 65-річчю від дня заснування
стоматологічного факультету ОНМедУ**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
СТОМАТОЛОГІЇ**

19 вересня 2023 року

Тези доповідей

УДК 616.31 (477.7425) (043.2)

Головний редактор:

ректор, академік НАМН України,
професор Валерій ЗАПОРОЖАН

Заступник голови:

декан стоматологічного факультету,
доцент Володимир ВАЛЬДА

Редакційна колегія:

професор Станіслав ШНАЙДЕР
професор Василь СКИБА
професор Анатолій ГУЛЮК
професор Володимир ГОРОХІВСЬКИЙ
професор Павло РОЖКО
професор Оксана ДЄНЬГА
професор Сергій ПУХЛІК
професор Анастасія ДЄНЬГА

Технічні секретарі:

Тетяна ПРИБОЛОВЕЦЬ
Владислав ЛИСЕНКО

Актуальні питання стоматології: наук.-практ. конф. з всеукраїнською участю, присвячена 65-річчю від дня заснування стоматологічного факультету ОНМедУ. Одеса, 19 вересня 2023 року: тези доп. - Електронне видання. - Одеса: ОНМедУ, 2023, - 105 с.

У тезах доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 65-річчю від дня заснування стоматологічного факультету ОНМедУ, наведено матеріали учасників зібрання, а також іменний покажчик доповідачів.

УДК 616.31 (477.7425) (043.2)

Застосування лікувально-профілактичного комплексу на фоні модельованого аліментарного D-дефіцитного пародонтиту надавало коригуючу дію на зміни в яснах тварин. Запропонований лікувально-профілактичний комплекс ефективно знижував процеси запалення, перекисного окиснення ліпідів, розвиток умовно-патогенної мікробіоти, повільно стимулював неспецифічний антимікробний та антиоксидантний захист в порожнині рота.

Вміст лактату в раковій пухлині при застосуванні регіонарної гіперглікемії

Лунгу К. В., Лунгу В.І.

Одеський національний медичний університет, Одеса, Україна

Вступ. Характерною рисою метаболізму клітин злоякісної пухлини є їх висока потенційна здатність до анаеробного гліколізу - утилізації глюкози при відсутності кисню з утворенням лактату. Пухлина функціонує в організмі як «пастка» глюкози. Ракові клітини споживають глюкозу зі швидкістю незрівнянно вищою, ніж та, з якою вона надходить до пухлини. Гіперглікемія, заснована на зниженні рН пухлинної тканини, зайняла міцне місце серед методів посилення променевої та хіміотерапії . У науковій літературі за останні 10 років наводяться роботи по використанню внутрішньо-артеріальної інфузії глюкози в клінічній практиці при хіміорадіотерапії злоякісних пухлин різних локалізацій . Існують злоякісні пухлини з низькою чутливістю до хіміотерапії. Подолати хіміорезистентність гіпоксичних пухлинних клітин можливо, якщо «наситити» їх глюкозою.

Метою даного дослідження є вивчення зміни вмісту лактату в пухлинної тканини до і після створення режиму регіонарної гіперглікемії.

Матеріали та методи. Основу дослідження склав біопсійний матеріал (21 ділянку пухлинної тканини) від 7 хворих на плоскоклітинний рак слизової оболонки дна порожнини рота різного ступеня диференціювання. Серед усіх

пацієнтів було 6 чоловіків і 1 жінка у віці від 45 до 69 років. Відбір матеріалу проводився в клініці Інституту стоматології НАМН України. У кожного з хворих шляхом інцизійної біопсії тричі проводився відбір матеріалу. Перший раз ділянку пухлинної тканини відсікали до початку лікування, другий раз - відразу після закінчення інфузії глюкози, третій - через 1 годину після закінчення інфузії. Перед внутрішньо-артеріальною інфузією розчину глюкози в зону розташування пухлини всім хворим була проведена операція перев'язки зовнішньої сонної артерії (за методикою Насілова) з катетеризацією язичної артерії. Перев'язувалась загальна лицьова або поверхнева і глибока вени. Стан штучної регіонарної гіперглікемії створювали шляхом внутрішньо-артеріального введення 10 мл 20% розчину глюкози. Час інфузії 2-4 хвилини (при процедурі враховувалась індивідуальна больова чутливість). Для отримання об'єктивних результатів на клінічному етапі дослідження дотримувалися дві умови: а) розміри посіченого ділянки пухлини повинні були бути не менше 7-10 мм в діаметрі, тоді їх вага становила 15-25 мг; б) посічену пухлинну тканину негайно занурювали в термос з рідким азотом ($t-196^{\circ}\text{C}$), оскільки концентрація лактату в тканини поза організмом під впливом умов навколишнього середовища швидко знижується. Зміст лактату в пухлини визначали загальноновизнаним ферментативним методом - лактатдегідрогеназним. Лабораторним методом у всіх хворих двічі досліджувалась концентрація глюкози в периферичній крові (т.зв. «цукор крові») - до і через 1 годину після інфузії розчину глюкози.

Результати та обговорення. Виділення лактату призводить до «підкислення», тобто зниження рН всередині і навколо клітин. Лактат є як показником метаболізму глюкози пухлиною, так і критерієм підвищення хіміочутливості пухлинних клітин, про що свідчать дані таблиці.

Таблиця 1. Вміст лактату в раковій пухлині порожнини рота при регіонарній гіперглікемії

показник	до інфузії	відразу після інфузії	через годину після інфузії
вміст лактату	$6,6 \pm 0,7$	$6,9 \pm 0,8$	$47,9 \pm 7,4^*$

Примітка: * $P < 0,01$ у порівнянні з показниками до і відразу після інфузії.

Було встановлено, що через 1 годину після закінчення інфузії глюкози, тобто створення регіонарної гіперглікемії, в басейні васкуляризації пухлини, вміст лактату в пухлинній тканині збільшувалася в 6-7 разів ($47,9 \pm 7,4$ мікро / г тканини в порівнянні з $6,6 \pm 0,7$ мікро / г перед інфузією). Це вказує на істотне підкислення пухлинної тканини під впливом глюкози. Слід зазначити, що при нашому методі інфузії глюкози ступінь підкислення пухлини вище, ніж за даними тих дослідників, які застосовували аналогічний режим інфузії розчину глюкози тієї ж концентрації в язикову артерію, але без попередньої перев'язки лицьових вен [5]. Іншими словами, нами отримано пряме підтвердження того, що без перев'язки вен, що відводять кров від зони розташування пухлини не можна розраховувати на скільки-небудь тривалий контакт внутрішньо-артеріально введеного препарату з пухлинною тканиною. Дуже важливо, що стан загальної глікемії у цих хворих суттєво не змінювався (від 7 до 9 мМ), що підтверджено дослідженням рівня глюкози в периферичній крові до і після внутрішньо-артеріальної інфузії глюкози.

Висновок. Зміст лактату в пухлині збільшувалася в 6-7 разів через одну годину після інфузії розчину глюкози, що вказує на істотне підкислення пухлинної тканини, яке здатне модифікувати дію протипухлинних препаратів.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ СТОМАТОЛОГІЇ.....	3
Комбіноване використання шкірно-м'язового клапотя грудної клітини та круглого шкірно-жирового клапотя за В.П. Філатовим в усуненні дефектів вогнепального походження, Гулюк А.Г, Педченко Д.М.....	3
Історія кафедри терапевтичної стоматології, Скиба В.Я, Івченко Н.А.....	5
Відновлення кісткового пародонтального дефекту біологічно активним матриксом в експерименті, Вишневська Г.О.....	8
Розвиток здібностей здобувачів освіти, як один із факторів процесу навчання, Крикляс К.В., Крикляс В. Г., Дмитрієва Н.Б.....	12
Особливості навчання студентів стоматологів-ортопедів у воєнний час, Рожко П.Д., Чередниченко А.В., Лисенко В.В.....	17
Вплив ортодонтичного лікування на стан порожнини рота, Сулова О.В., Кордонець О.Л., Желізняк Н.А.....	21
Шляхи розвитку медичного освітнього процесу в умовах сучасності, Янішен І.В., Кричка Н.В.....	23
Оцінка структурно-функціонального стану кісткової тканини дітей шкільного віку хворих на епілепсію, Деньга О.В., Коновалов М.Ф., Новікова Ж.О.....	25
Показники статичних та динамічних оклюзійних вимірів т-скан у ортодонтичних пацієнтів Коваль С.М., Коваль С.С.....	29
Впровадження експертної системи з діагностики пульпіту в освітній процес, Гаджула Н. Г., Шінкарук-Диковицька М. М., Ковальчук Л. О.....	30

Досвід лікування переломів вилицеорбітального комплексу, Парасочкіна В.В.....	33
Деякі аспекти формування професійного клінічного мислення у студентів стоматологічного факультету, Горб-Гаврильченко І.В.....	34
Біохімічні показники ротової рідини у дітей з основними стоматологічними захворюваннями на тлі надмірної маси тіла, Цушко І.О., Лабунець О.В.....	36
Аналіз ефективності використання методу полімеразної ланцюгової реакції для діагностики деструкції тканин пародонту у хворих на цукровий діабет та планування лікувальних заходів Світлична О.М., Кленовська С.В., Саввова А.О., Сеннікова Г.М., Лисенко Т.О.....	40
Актуальні напрями дослідження в терапевтичній стоматології, Строченко Є.О.....	42
Біохімічні показники ясен щурів при експериментальному моделюванні пародонтиту на тлі аліментарного дефіциту Вітаміну-Д, Сухомейло Д. О., Рейзвіх О. Е., Христова М.Т.....	44
Вміст лактату в раковій пухлині при застосуванні регіонарної гіперглікемії, Лунгу К. В., Лунгу В.І.....	47
Мікроядра ексфолюативних клітин букального епітелію як маркер мутагенного ефекту цитостатиків, Лунгу К. В., Лунгу В.І.....	50
Стоматологічний статус дітей з сенсорною депривацією зору, Шпак С. В. , Деньга О. В.....	52
Дослідження впливу препаратів Мерказоліл та L-Тироксин на терміни прорізування зубів у Щурів, Гороховський В.В.....	55
Проблема поширеності паління серед осіб підліткового та юнацького віку, Лісецька І.С.....	56
СЕКЦІЯ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ.....	60
Особливості викладання оториноларингології на стоматологічному факультеті, Пухлік С.М., Тітаренко О.В., Добронравова І.В.....	60

Фоніатрічні порушення при одонтогенних синуситах. Особливості викладання, Пухлік С.М., Добронравова І.В., Тітаренко О.В.....	63
Визначення та структура причин ротового дихання у дітей з зубощелепними аномаліями, Дєдикова І.В.....	66
Лікування запальних захворювань лімфоглоткового кільця з метою профілактики карієсу, Чернишева І.Е.....	69
Клінічні види та ознаки злоякісного новоутворення шкіри зовнішнього носа та обличчя, Євчева А.Ф.....	71
Вивчення мікроорганізмів, які утворюють біоплівки при патології ротоглотки та шляхи корекції біоценозу, Пухлік С.М., Щелкунов О.П., Щелкунов О.А.....	72
Гіпертрофія шилоподібних відростків скроневої кістки, однобічні болі в горлі, С.М. Пухлик, А.П. Щелкунов, О.А. Щелкунов.....	76
Профілактичне застосування респіраторного пробіотика streptococcus salivarius K12 у хворих з рекурентними тонзилітами, Тагунова І. К., Пухлик С. М., Андрєєв О. В., Богданов К. Г.....	78
Оцінка операції тонзилектомії відносно різних видів знеболювання та з урахуванням застосування гемостатичної підтримки, Колесніченко В.В.....	81
Динаміка зміни функціонального стану фагоцитарної системи нейтрофілів у хворих на цілорічний алергічний риніт, Богданов В. К.....	83
Комплексна оцінка стану злоякісних новоутворень шкіри зовнішнього носа, Євчева А.Ф.....	84
Клінічні види та ознаки злоякісного новоутворення шкіри зовнішнього носа та обличчя, Євчева А. Ф.....	87
Анатомічні та фізіологічні особливості будови ротоглотки в розрізі частоти розвитку злоякісних їх захворювань,Євчев Ф.Д. Пухлік С. М. ,Вальда В.В., Пилипюк М.В. Євчева А.Ф.....	89

Клінічна симптоматика та лікування злоякісних новоутворень ротоглотки, Євчев Ф.Д., Пилипюк М.В., Пухлік С. М., Євчева А.Ф.....	94
Особливості клініки та діагностики раку ротоглотки, Пухлік С.М.....	96
Основні причини розвитку злоякісних пухлин шкіри зовнішнього носа, обличчя та тулубу, Пухлік С. М., Євчева А.Ф.....	98
Гіпертрофія лімфоїдної тканини глоткового кільця на фоні гіпомагніємії у дітей. Методи корекції, Андрєєв О. В., Пухлік С. М., Тагунова І. К., Богданов К. Г.....	100
Динаміка зміни деяких показників клітинного імунітету барабанної порожнини під час лікування секреторного середнього отита, Богданов К. Г., Тагунова І. К., Андрєєв О. В., Богданов В. К.....	102

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СТОМАТОЛОГІЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ З ВСЕУКРАЇНСЬКОЮ
УЧАСТЮ,

присвячена 65-річчю від дня заснування
стоматологічного факультету ОНМедУ

19 вересня 2023 року

Тези доповідей

Провідний редактор О. В. Бровкін

Редактор А. А. Гречанова

Художній редактор А. В. Попов

Технічний редактор Р. В. Мерешков

Коректор О. В. Титова

Видання можна знайти

в репозиторії Одеського національного медичного
університету за посиланням <https://repo.odmu.edu.ua>

Електронне видання Формат 60x84/8.

Ум. друк. арк. 12,71 Зам 2579.

Одеський національний медичний університет

65082, Одеса, Валіховський пров., 2.

Тел: (048) 723-42-49, факс: (048) 723-22-15

e-mail: office@onmedu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №668 від 13.11.2001

